

*А.В. Агапова, К.В. Компанієць, студентка,
Криворізький технічний університет*

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

Економіка України на даному етапі розвитку потребує значних змін, при одночасному вдосконаленні механізму безготівкових розрахунків, адже сучасний її стан характеризується розладом платіжно-розрахункової системи та платіжною кризою. Це зумовлене насамперед економічною кризою, яка суттєво позначилася на економіці в цілому. Одним із наслідків світової фінансової кризи є послаблення національної системи масових електронних платежів. За даними НБУ, в минулому році скоротилася загальна кількість активних карток на 8 % (до 1288,8 тис. шт.). Загалом кількість платіжних карт в Україні зменшилася на 23 %. Значно зменшилася кількість операцій із застосуванням платіжних карт. Усі ці негативні зміни в системі електронних платежів і призвели до її послаблення.

Потреба швидких структурних та технологічних перетворень в системі безготівкових розрахунків актуальна, тому що від стану безготівкових розрахунків, своєчасного і повного надходження від платників коштів залежить стан грошового обігу, ціноутворення, кредитні відносини, фінансовий стан підприємств і соціальний стан населення. Сучасний стан економіки України характеризується як кризовий, оскільки в період економічної кризи порушується система безготівкових розрахунків, збільшується попит на готівку і кредити банків. Використання та удосконалення системи безготівкових розрахунків має суттєві переваги та відкриває значні перспективи в розвитку економіки України в цілому. Застосовуючи дану систему розрахунків, держава звільняється від значних затрат, які необхідні для підтримки і оновлення великої маси готівки. Проте навіть сьогодні система безготівкових розрахунків стикається з великими проблемами, які потребують своєчасного вирішення.

Однією з основних проблем є недосконалість організаційно-правової бази безготівкових розрахунків, що суттєво позначається на розвитку всієї системи. Складність механізму здійснення процесу оплати – це один із суттєвих недоліків функціонування системи безготівкових розрахунків, який відображається на розвитку окремих видів розрахунків даної системи, які по суті є перспективними, проте через складність механізму використання незручні і рідко використовуються. При використанні електронних платежів існує

ризик невиконання суб'єктами господарської діяльності взаємних зобов'язань, що також вважається одним із вагомих недоліків такої системи розрахунків в Україні.

Одним із варіантів розв'язання існуючих проблем є вексель як проста форма кредитних грошей для оплати товарів та послуг, надання позик, гарантій міжбанківських кредитів. Платіж за ним має обов'язковий характер, завдяки чому він набуває вагомого значення як унікальна та перспективна форма платежу. При застосуванні такої форми платежу досягається економія не тільки грошей, а й часу для проведення розрахунків, що дає можливість усунути одразу декілька наведених недоліків існуючої системи безготівкових розрахунків. Варто також зазначити, що чим вищий рівень економії грошей у платіжному обороті, тим він стійкіший, а тому використання векселя забезпечить зниження витрат від інфляції та закріплення господарських зв'язків.

Розвиток безготівкових розрахунків в Україні – це справа державного значення. В останні роки Україна вийшла на новий рівень розвитку технологій у сфері інформаційної безпеки: прийнято закони про електронний цифровий підпис і електронний документообіг. Вітчизняні операційні системи відповідають міжнародним і національним стандартам, конкурентоспроможні на міжнародних ринках і ні в чому не поступаються іноземним аналогам.

Агапова, А.В. Безготівкові розрахунки в Україні: проблеми та шляхи їх удосконалення [Текст] / А.В. Агапова, К.В. Компанієць // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2010 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2010. – Т. 1. – С. 57-59.